

Augustina Dumitrașcu

Roxana-Mariana Popescu

**DREPTUL UNIUNII EUROPENE.
SINTEZE ȘI APLICAȚII**

Ediția a II-a,
revăzută și adăugită

Augustina Dumitrașcu

Roxana-Mariana Popescu

DREPTUL UNIUNII EUROPENE. SINTEZE ȘI APLICAȚII

Ediția a II-a,
revăzută și adăugită

Universul Juridic
București
-2015-

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2011, 2015, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA
UNUIA DINTRE AUTORI ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI,
APPLICATE PE INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DUMITRAȘCU, AUGUSTINA

Dreptul Uniunii Europene : sinteze și aplicații / Augustina
Dumitrașcu, Roxana-Mariana Popescu. - Ed. a 2-a, rev. și adăug. –
București : Universul Juridic, 2015

Bibliogr.

ISBN 978-606-673-486-8

I. Popescu, Roxana Mariana

341.217(4) UE

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

ABREVIERI

AELS	Asociația Europeană a Liberului Schimb
AELE (franceză)	Association Européenne du Libre Echange
alin.	alineat
art.	articol
AUE	Actul Unic European (1986)
BCE	Banca Centrală Europeană
BENELUX	Belgium, Netherlands, Luxemburg
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CAER	Consiliul pentru Ajutor Economic Reciproc (CAEM (fr.)/COMECON (engl.))
CE	Comunitatea Europeană
CECA	Communauté du Charbon et de l'Acier
CECO	Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CEDO	Convenția Europeană a Drepturilor Omului (1950)
CEE	Comunitatea Economică Europeană
CEEA/EURATOM	Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
CIG	Conferință interguvernamentală
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene
CPJMP	Cooperarea polițienească și judiciară în materie penală
CSCE	Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa
CSI	Comunitatea Statelor Independente
EFTA (engleză)	European Free Trade Association
JAI	Justiție și Afaceri Interne
JOUE/JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

lit.	litera
N.B.	Nota Bene
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Organizația Tratatului Atlanticului de Nord)
OCED	Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare
OECE	Organizația Europeană pentru Cooperare Economică
OMC	Organizația Mondială a Comerțului
ONU	Organizația Națiunilor Unite
Op. cit.	Opera citată
OSCE	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
p.	pagină
PAC	Politica agricolă comună
par.	paragraf
PCC	Politică comercială comună
pct.	punctul
PESC	Politica Externă și de Securitate Comună
s.n.	sublinierea noastră
SEBC	Sistemul European al Băncilor Centrale
SEE	Spațiul economic european
SM	stat membru/state membre
T	Tribunalul
TC(E)E	Tratatul de instituire a C(E)E
TCECO	Tratatul de instituire a CECO
TCEE	Tratatul de instituire a CEE
TCEEA	Tratatul de instituire a CEEA
TEC	Tarif extern comun
TFP	Tribunalul Funcției Publice
TFUE	Tratatul privind funcționarea UE
TL	Tratatul de la Lisabona
TPI	Tribunalul de Primă Instanță

TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană
TVC	Tarif vamal comun
TVEC	Tarif vamal extern comun
UE	Uniunea Europeană
UEM	Uniunea Economică și Monetară
UEO	Uniunea Europei Occidentale
UO	Uniunea Occidentală
ZLS	Zonă de liber schimb

Tema I

ISTORICUL CONSTITUIRII UNIUNII EUROPENE

1. Contextul internațional al apariției Comunităților Europene

Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial a lăsat în urma sa o Europă distrusă din punct de vedere material, frământată de puternice crize politice și divizată prin „cortina de fier” în două blocuri: Est și Vest.

A apărut, astfel, un puternic curent către o politică internațională care să fie capabilă să oprească un alt război mondial și să consolideze Europa din punct de vedere economic.

Sunt, așadar, înființate o serie de organizații internaționale la nivel regional, european, după cum urmează:

Vest	Est
OECE (1947)/OCED (1960)	CAER (1949)
Uniunea vamală a statelor BENELUX (1948)	
UO (1948)/UEO (1954)	Pactul de la Varșovia (1948)
NATO (1949)	
CONSILIUL EUROPEI (1949)	
CECO (1951) CEE și CEEA/EURATOM (1957)	
AELS (1960)	
CSCE (1975)/OSCE (1995)	
	CSI (1991) ¹

¹ În același an, apare și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD), prima mare instituție financiară după Războiul Rece, având drept scop oferirea unui ajutor financiar statelor membre ale CSI.

2. Planul/Declarația Schuman. Sistemul de integrare

Robert Schuman – ministrul afacerilor externe al Franței, cel care a făcut public/ă Planul/Declarația care îi poartă numele.

Jean Monnet – comisarul Planului francez de reconstrucție; alături de câțiva colaboratori, a elaborat „Planul/Declarația Schuman”¹.

Planul/Declarația Schuman (9 mai 1950) reprezintă **actul politic** care a condus la înființarea CECO² (după care au urmat CEE și CEEA/EURATOM).

Extrase din Planul Schuman³:

„**Pacea** mondială nu poate fi asigurată fără a face eforturi creatoare, proporționale cu pericolele care o amenință.

Contribuția pe care o poate aduce civilizației o Europă organizată și activă este indispensabilă menținerii unor relații **pașnice**. Asumându-și, timp de mai bine de 20 de ani, rolul de campioană a unei Europe unite, Franța și-a pus dintotdeauna eforturile în slujba **păcii**. Nu am reușit să realizăm o Europă unită și ne-am confruntat cu războaie.

Europa nu se va construi dintr-odată sau ca urmare a unui plan unic, ci prin **realizări concrete** care vor genera, în primul rând, o **solidaritate reală**. Alăturarea națiunilor europene implică eliminarea vechii opoziții dintre Franța și Germania.

Având în vedere acest obiectiv, guvernul francez propune acțiuni imediate întreprinse într-o **direcție decisivă**.

¹ A avut 9 variante, ultima fiind terminată pe 6 mai 1950.

² CEEA – în limba franceză (La Communauté européenne du charbon et de l’acier); ECSC – în limba engleză (The European Community of Steel and Coal).

³ Sublinierile cu *bold* aparțin autorilor prezentei lucrări.

Guvernul francez propune ca producția franco-germană de cărbune și oțel să fie plasată sub incidența unei Înalte Autorități¹, în cadrul unei organizații deschise și altor state europene².

Controlul producției de cărbune și oțel ar trebui să conducă imediat la construirea unei baze comune pentru dezvoltarea economică, ca prim pas în realizarea unei **federații europene**, schimbând, în același timp, destinele acelor regiuni care s-au dedicat în trecut fabricării de muniție de război, ale cărui victime s-au dovedit a fi în mod constant.

Solidaritatea în producție astfel stabilită va demonstra că orice **conflict** între Franța și Germania devine nu doar **inimăginabil**, ci chiar **imposibil**. (...) această producție va fi oferită lumii întregi, fără diferențe sau excepții, pentru a contribui la creșterea nivelului de trai și pentru a promova realizările **pașnice**.

*Prin controlul producției de bază și prin instituirea unei Înalte Autorități, ale cărei decizii vor uni Franța, Germania și alte state membre, această propunere va conduce la crearea unei prime baze concrete a **federației europene** indispensabile pentru menținerea **păcii**³.*

Înalta Autoritate comună care se ocupă de administrarea acestei scheme va fi alcătuită din persoane **independente** numite de guverne, acordându-se o reprezentare egală. Guvernele vor alege, de comun acord, un Președinte. **Deciziile** Autorității **se vor aplica** în Franța, Germania și în alte țări membre. În cazul în care deciziile Autorității vor fi contestate, se vor lua măsuri de la caz la caz”.

Ideea propusă prin Planul/Declarația Schuman a fost acceptată de 6 state europene (Franța, Germania, Italia, Belgia,

¹ Astăzi, Comisia Europeană.

² Paragraf subliniat (*italic*) și în documentul original.

³ Paragraf subliniat (*italic*) și în documentul original.

Olanda, Luxemburg), astfel încât, în anul **1951**, se semnează Tratatul (actul juridic) de instituire a CECO, intrat în vigoare un an mai târziu (1958).

În anul **1954**, mulțumite de sistemul de integrare care funcționa foarte bine, cele 6 state membre ale CECO doresc extinderea lui și la domeniul apărării și la cel politic, proiecte care, însă, eșuează. Din această criză a construcției comunitare se desprinde un aspect important, și anume: „integrarea economică trebuie să preceadă integrării politice”¹. Astfel, în anul **1956** un Raport întocmit de politicianul belgian Paul Henry Spaak propune înființarea a 2 noi Comunități de integrare economică: CEE și CEEA (EURATOM). Tratatul este semnat în anul **1957**, la Roma, și intră în vigoare în anul 1958.

N.B.!

☞ Tratatul de instituire a CECO (Paris) = tratat (*lex specialis*) vizând integrarea economică **sectorială**, încheiat pentru o perioadă de 50 de ani; a încetat să mai producă efecte la 23 iulie 2002. Tratatul de la Nisa (2001/2003) este cel care reglementează ieșirea din vigoare a TCECO.

☞ Tratatul de instituire a CEEA (Roma) = tratat (*lex specialis*) vizând integrarea economică **sectorială**, încheiat pe durată nedeterminată!

☞ Tratatul de instituire a CEE (Roma) = tratat-cadru (*lex generalis*) vizând integrarea economică generală, încheiat pe perioadă nedeterminată!

* Temă:

1. Care sunt elementele constitutive ale unei organizații internaționale interguvernamentale?

¹ Memorandumul statelor Benelux – 1956.